

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREIDI 12

TSHIVENYA LUAMBO LWA U ENGEDZA LWA U THOMA
(FAL)

BAMMBIRI •A U RANGA (P1)

•ARA 2008

MEMORANDAMU

MARAGA: 80

Memorandamu uyu u na masia%ari a rathi (6).

KHETHEKANYO YA A : THOLOKANYONIVHO

Vhuqe ha khandiso ho vhaledzwa
Iyani kha sia%ari li tevhelaho

TSHIPIMA 1

- 1.1 U vha o humbulesa nga thaidzo yawe a guma/O humbula a si tsha uiyha zwine a nga ita. ✓ (1)
- 1.2 ▪ U konyolola vhabebi musi vho hana zwine vha tama. ✓
▪ U vhifha muvhilini. ✓
▪ Musi vho litshwa nga vhafunwa. ✓
▪ Musi vha tshi khou shengedzwa nga vhabebi kana vhaunui. ✓ (4)
(1 x 4)
- 1.3 ▪ U uikonanya na vha;we vha kovhelana mihumbulo. ✓
▪ U amba na vhabebi vhavho nga thaidzo dzine vha vha nadzo. ✓
▪ U wana ngeletschedzo kha vhashumelavhapo. ✓
(1 x 3)
- 1.4 Mubebi ha la%i iwananahohu na zwithu zwo khakheaho zwine a ita. ✓✓ (2)
- 1.5 Humbudza/eletschedza ✓
Ndo mu **eletschedza/humbudza** zwine a nga ita uri a phase. ✓ (2)

TSHIPIMA 2

- 1.6 Vho vha vha tshi khou %opa u alusa vhana vhavho, ✓ ✓ (2)
- 1.7 ▪ Vho bika vhuswa na khwanua. ✓
▪ Vho bikela vhagudisi %ama ya khuhu. ✓ (2)
(1 x 2)
- 1.8 Vhatu vha;we vha humbula uri mufumakadzi a nga si kone u langa mu%ia. ✓✓ (2)
- 1.9 A nga kwama vha Khula Enterprise✓ na vha Small Enterprise Development Agency✓ (2)
- 1.10 SEDA✓ (1)
- 1.11 Muthu u a kona u pibveledzisa a bvela phanua o thoma a si na tshithu. (Na zwi;we-vho zwi pfalaho). ✓✓ (2)

NSC – Memorandum

- 1.12 Muthu we a vha a tshi %ea thuso ha tsheeho/o lovha/ha (1)
tsha wanala. ✓
- 1.13 Musi muthu o lovha kana o huvhala. ✓ Munna wavho o vha
a songo ui%walisa kha khamphani ya ndindakhombo. ✓ (2)
- 1.14 1.14.1 Hai, ✓ vho vha vha tshi vhulunga R200. ✓ (2)
- 1.14.2 Hai, ✓ vho kona u alusa vhana vhavho zwavhuui musi
munna wavho o no lovha. ✓ (2)

¹HANGANYELO YA KHETHEKANYO IYI YA A: 30

KHETHEKANYO YA B: MANWELEDZO/SAMARI

ADENDAMU YA SAMARI

- U dzima mavhone/hithara musi muthu a tshi bva n̄uni. ✓
- U shumisa gu%upu/mavhone a sa %esi muagasi. ✓
- U tiba bodo musi ri tshi bika. ✓
- Phuleithi ya tshi%ofu i fanelu u lingana na fhasi ha
bodo. ✓
- U vhilisa ma%ui o linganelaho zwine a khou %oua u
shumiswa zwone fhedzi. ✓
- U shumisa shawara madzuloni a bavu. ✓
- U lovhea zwi%iwa zwa dzithoro ma%ini zwi sa athu u
bikwa. ✓

KUAVHELE KWA MARAGA

Mbuno: 7

Luambo na ndunzhendunzhe: 2

Vhulapfu: 1

ADENDAMU YA KHETHEKANYO YA B

Khoudu na %halutshedzo ya vhukoni	Maraga
7 A hu na vhukhakhi, kupfesesele kwa n%hesa kwa %hodea, zwo %ekedzwa hu na ndunzhendunzhe, %hodea dzo%he dzo lavhelelwaho dzo swikelelwa.	9 – 10
6 Vhunzhi ha zwo lavhelelwaho zwo %ekedzwa, fhedzi lu si lwa ma%hakheni.	7 – 8
5 Mihumbulo minzhi yo bveledzwa, ho bveledzwa mbuno nnzhi dzo lavhelelwaho.	6
4 A ho ngo tou vha na u %ekedza %ikumedzwa zwavhu»i zwo bva kha u dzhenisa na mihumbulo yo bva, hone-ha hafu ya mbuno dzo lavhelelwaho yo %ekedzwa.	5
3 A hu na ndunzhendunzhe ya mihumbulo, u lapfisa nga u dzhenisa zwi si na mushumo.	4
2 Kupfesesele ku%uku kwa zwickili zwa u nweledza, mihumbulo yo khakheaho. Vhunzhi ha mihumbulo yo bva honeha hu na mbuno nthihi yo livhanaho na mihumbulo, u sokou wela mushumo nga n%ha.	2 – 3
1 A hu na u pfesesa %hodea dza mbudziso. Mafhungo ha na phan»a na murahu, u sokou kopolola maipfi u bva kha tshibveledzwa.	0 – 1

THANGANELO YA KHETHEKANYO IYI YA B:

10

KHETHEKANYO YA C: PHEN~~T~~A NA KUSHUMISELE KWA LUAMBO

3.1	3.1.1	•imudi %a gonelo : ✓ u sumbedza u konadzea ha nyito. ✓	(2)
	3.1.2	E /nga vhanna! : ✓u kanuka/u mangala. ✓	(2)
	3.1.3	O sinyuwa/o dinalea/o (<i>kwata</i>)✓	(1)
	3.1.4	Ndi po <u>vhiga</u> mulandu wa u tswiwa ha khuhu yanga mukomani. ✓✓	(2)
	3.1.5	U valelwa dzhele. ✓	(1)
	3.1.6	Phindulo i;we na i;we ✓✓	(2)
3.2	3.2.1	Vhomme vha mirabelo vha po dalela vhalwadze vhuongeloni matshelo. ✓✓ (Fhungo %i;we na %i;we %i pfalaho.)	(2)
	3.2.2	Muthu ane a konesa u imba. ✓	(1)
	3.2.3	Zaka -✓ Ndo humbela <i>tshelede</i> ya u %a kha mukomana wanga. ✓	(2)
	3.2.4	(a) Tsho %uwa. ✓	(1)
		(b) Tsho pfuma. ✓	(1)
	3.2.5	<i>Mo%oni/ma%egere</i> ✓-(fhungoni %i pfalaho.) ✓	(2)
	3.2.6	Uyu awananyana ha imbi zwone. ✓(Dzina %i;we na %i;we %o %ukufhadzwaho %i fhungoni %ipfalaho .)	(1)
3.3	3.3.1	Maitazwi%oma Building Construction. ✓	(1)
	3.3.2	Nnpuu dzo palesa. ✓✓	(2)
	3.3.3	Ndi u kunga vharengi. ✓	(1)
	3.3.4	<i>Sele(nomboro)</i> : ✓(fhungoni %i pfalaho). ✓	(2)
	3.3.5	Nga u tou founela na u vha dalela. ✓	(2)
	3.3.6	U ungeledza vharengi ngauri a vha nga %avhanyi who zwi vhona. ✓	(1)

NSC – Memorandum

- 3.3.7 Ri vha fha%ela vha songo bvisa na peni. ✓ (1)
- 3.4 3.4.1 Ndi vhurifhi vhu si ha tshiofisi✓ vhu yaho kha magazini. ✓ (2)
- 3.4.2 Tshumelo yo raloho ro vha ri tshi i %ewa musi ndi tshi dzhena tshikolo Gauteng. ✓✓ (2)
- 3.4.3 Hune nda dzula hone **hu na** mabisi... ✓ (1)
- 3.4.4 Ho %ahela dzina %a mu%wali. ✓ (1)
- 3.4.5 Ndi µo isa tshelede banngani . ✓✓ (2)
- 3.4.6 Ni dzula ngafhi?/ O wa ✓✓ e bi! (2)

THANGANYELO YA KHETHEKANYO IYI YA C: 40

MARAGAGU¹E: 80